

2021Z13953

Vragen van het lid **Van Kent** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *omstreden risicoprofilering door gemeente Nissewaard* (ingezonden 22 juli 2021).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nissewaard stopt met omstreden methode om fraude met bijstand op te sporen»?¹

Vraag 2

Bent u van mening dat de wijze waarop de gemeente Nissewaard omging met de persoonsgegevens van burgers, onacceptabel is? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3

Bent u er van op de hoogte dat ook andere gemeenten, dan wel in samenwerking met een bedrijf als Totta Data Lab, dan wel op eigen houtje persoonsgegevens van hun burgers verwerken voor het maken van risicoprofielen? Zo ja: wilt u deze informatie met de Kamer delen? Zo nee: bent u bereid hier een landelijke inventarisatie van te maken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4

Bent u voornemens om te bewerkstelligen dat gemeenten en andere overheden die nog steeds met algoritmen van Totta Data Lab werken, hiermee stoppen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dit te bewerkstelligen?

Vraag 5

Bent u, nu is gebleken dat Nissewaard onacceptabele methoden gebruikte in de bestrijding van fraude waarbij, evenals in de toeslagenaffaire, geautomatiseerd risicoprofielen van onverdachte burgers werden gegenereerd, voornemens om deze methode (het geautomatiseerd genereren van risicoprofielen van onverdachte burgers) bij alle gemeenten en overheden te doen stopzetten? Zo nee, waarom niet?

¹ Trouw, 7 juli 2021, Zie: <https://www.trouw.nl/economie/nissewaard-stopt-met-omstreden-methode-om-fraude-met-bijstand-op-te-sporen~b985a30d/>

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat het genereren van risico-profielen van onverdachte burgers een werkwijze is die een grote inbreuk vormt op de grondrechten, en daarom eerst de rechtmatigheid van deze praktijk moet worden vastgesteld alvorens deze methode wordt ingezet? Zo ja: hoe gaat u ervoor zorgen dat dit praktijk wordt?

Vraag 7

Hoe wordt momenteel voorkomen dat andere gemeenten of overheden gebruik maken van geautomatiseerde risicoprofilering, die zoals in Nissewaard, achteraf onverantwoord blijkt en leiden tot onbetrouwbare en onrechtvaardige uitkomsten? Wie houdt daar toezicht op en grijpt in als het mis gaat? Welke verantwoordelijkheid ziet u daarbij voor zichzelf?

Vraag 8

Als geconstateerd wordt dat een werkwijze waarbij gebruik wordt gemaakt van algoritmische risicoselectie van burgers, onverantwoord is, hoe kan dan worden bewerkstelligd dat deze ook wordt stopgezet bij andere gemeenten en overheden?

Vraag 9

Wat is uw reactie op het rapport van de Rekenkamer Rotterdam dat de gemeente voor allerlei taken gebruik maakt van voorspellende algoritmen, maar in de organisatie tekortschiet als het gaat om de beheersing van risico's op het vlak van transparantie, verantwoordelijkheid en eerlijkheid en welke consequenties verbindt u hieraan voor het landelijke beleid?²

Vraag 10

Onderschrijft u dat er op dit moment rechtsongelijkheid bestaat tussen burgers uit enerzijds gemeenten die gelet op het belang van de rechtsbescherming ervoor kiezen van risicoprofilering af te zien en anderzijds burgers uit gemeenten die ondanks de risico's voor burgers hiermee doorgaan? Zo ja, wat gaat u doen om deze rechtsongelijkheid te beëindigen? Zo nee, waarom niet?

² Rekenkamer Rotterdam, gekleurde technologie, 14 april 2021, <https://rekenkamer.rotterdam.nl/onderzoeken/algoritmes/>